

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Suvremeni izazovi: ONEČIŠĆENJA KOJA UZROKUJU POJEDINCI

Autor: Ana Janković

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

Sufinancira
Europska unija

Ovaj projekt sufinanciran je sredstvima Europske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova isključiva su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Europske komisije ili provedbenih organizacija. Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

Suvremeni izazovi: Onečišćenja koja uzrokuju pojedinci

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolariziranu i snažnu (otpornu) Europu') pokrenuta je s ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju te dijalog usmjeren na mlade i njihov aktivizam u području suvremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje te kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali DARE projekta nastoje ojačati aktivno građanstvo i europske vrijednosti te promovirati i osnažiti glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija posjetite mrežnu stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'Suvremeni izazovi' tema - istraživanje složenih suvremenih problema koji se često ne obrađuju u školama;
- Problem onečišćenja uzrokovanog pojedincima i što svatko može učiniti kako bi smanjio vlastito štetno djelovanje na okoliš.

Kontekst

Onečišćenje je unošenje štetnih tvari u okoliš i ono sada već predstavlja globalni problem. Iako su urbana područja obično zagađenija od sela, onečišćenje se može proširiti posvuda. Povećana proizvodnja plastike stvara probleme u mnogim područjima našeg društva, doprinosi problemima otpada i zagađenja, utječe na naše zdravlje i prijete našim oceanima i životinjama u divljini.

Ljudska aktivnost najveći je izvor onečišćenja. Što mi, kao pojedinci, možemo učiniti kako bismo smanjili vlastito zagađenje i pomogli prirodi da ozdravi?

Ciljevi

- podići svijest o svjetskom problemu onečišćenja uzrokovanog ljudskim djelovanjem;
- razviti razumijevanje o posljedicama naših (potrošačkih) izbora;
- osnažiti individualne izbore i radnje koje će smanjiti vlastiti štetan utjecaj na okoliš.

Ishodi učenja

Na kraju sata učenici će moći:

- opisati i objasniti problem ljudskog onečišćenja u svijetu;
- prepoznati i navesti izvore i posljedice onečišćenja;
- analizirati i objasniti koje aktivnosti mogu poduzeti na individualnoj razini kako bi smanjili onečišćenje i štetan utjecaj na okoliš.

Materijal i oprema

laptop
projektor
zvučnici
internet/Wi-Fi
flipchart blok s papirima i markeri za grupni rad

Trajanje

45 minuta (jedan školski sat)

Tijek nastavnog sata

Uvod (5 minuta)

Na početku sata učenici imaju zadatak navesti koji su glavni izvori zagađenja. Nakon toga, učenici trebaju navesti koje su, prema njihovom mišljenju, posljedice tih onečišćenja. Sljedeće bi pitanje, pak, trebalo istražiti neodgovorna ponašanja ili radnje pojedinaca koje također doprinose onečišćenju.

Konačno, nastavnik najavljuje da je tema današnjega sata onečišćenje koje uzrokuju pojedinci i kako ga smanjiti. Učenici će pažljivo pogledati kratak videozapis, nakon kojeg slijedi rasprava o onome što su vidjeli.

Gledanje kratkog videozapisa **Suvremeni izazovi: Onečišćenje (5 minuta)**

Reproducirajte videozapis učenicima: depolarisation.eu/hr/individualpollution

Kratka rasprava o videozapisu (15 minuta)

Korisna pitanja/zadaci za istraživanje, razmatranje i daljnje promišljanje:

- Navedite neke izvore onečišćenja koje uzrokuju pojedinci.
- Koje su njegove posljedice?
- U kojim neodgovornim ponašanjima (koja uzrokuju onečišćenja) iz animiranog videozapisa prepoznajete sebe?
- Što možete napraviti kako biste smanjili onečišćenje? Koje promjene možete uvesti?

"Rješavanje problema onečišćenja koja uzrokuju pojedinci" - skupinski rad (20 minuta)

Nasumično podijelite učenike u pet skupina (optimalno je 5 učenika po skupini, ali moguće je i više i manje, prema potrebi) i dajte im jedan papir iz flipchart bloka i markere za prezentaciju. Svaka skupina imat će zaseban problem koji će morati riješiti odgovaranjem na sljedeća dva pitanja:

1. Zašto ovakvo ponašanje predstavlja problem (koje su posljedice za okoliš)?
2. Koju biste promjenu ili prilagodbu pojedinca predložili kako bi se ovaj problem riješio/poboljšao?

"Rješavanje problema onečišćenja koja uzrokuju pojedinci" - nastavak skupinskog rada

Svaka skupina ima 10 minuta za raspravu o izazovu/problemu koji im je dodijeljen te za izradu prezentacije.

Izazovi/problemi:

Skupina 1: Kupujemo više odjeće nego što nam je potrebno, a to znači da puno odjeće završi na odlagalištima otpada. Modna industrija jedan je od najvećih zagađivača okoliša. Kako možemo smanjiti količinu odjeće koju kupujemo (i bacamo)?

Skupina 2: Primijetili ste velike količine smeća oko svoje škole ili u gradskom parku. Kako možete potaknuti svoje sugrađane da ne bacaju otpatke posvuda, već u za to predviđene kante?

Skupina 3: Privatna kućanstva redovito proizvode velike količine otpada. Što možete poduzeti kako biste vi i vaša obitelj smanjili količinu otpada koju proizvodite?

Skupina 4: Redovito trošimo previše energije (da ne spominjemo da su troškovi električne energije znatno porasli u zadnje vrijeme). Što možete vi osobno, ali i cijelo vaše kućanstvo, poduzeti kako biste smanjili potrošnju električne energije?

Skupina 5: Redovito trošimo previše vode, iako znamo da se zalihe pitke vode u nekim državama smanjuju. Što možete napraviti kako biste smanjili količinu vode koju koristite?

Skupine prezentiraju svoja rješenja (2 min po skupini). Nakon svake prezentacije ostali učenici postavljaju pitanja, nude svoje prijedloge i povratne informacije.

Izvori

- Projekt DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i videozapisi koji se nalaze na mrežnoj stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu
- Više o načinima smanjenja zagađenja zraka na mrežnoj stranici Svjetske zdravstvene organizacije: www.who.int/news-room/spotlight/how-air-pollution-is-destroying-our-health/10-ways-you-can-fight-air-pollution
- Više o onečišćenju općenito: How To Prevent Pollution | 25 Ways to Reduce Pollution www.consumernotice.org/environmental/pollution-reduction/

Prilagodba aktivnosti za nastavu na daljinu

Ove aktivnosti lako se provode u online okruženju. Za skupinski rad potrebno je otvoriti sobe za pojedinačne razgovore. Nakon izrade prezentacija, skupine predstavljaju svoje rezultate u zajedničkom prostoru, gdje se odvija i razredna rasprava.

Vrednovanje

Svrha ove lekcije je osvijestiti i educirati učenike o pojedinačnim mjerama i radnjama koje mogu poduzeti kako bi smanjili vlastiti štetan utjecaj na okoliš. Prva domaća zadaća može se vrednovati kroz kvalitetu sadržaja prezentacije. Druga domaća zadaća može se vrednovati u smislu sudjelovanja i aktivnog angažmana učenika.

Ideje za domaću zadaću

- 1. ideja za domaću zadaću: Učenici mogu istražiti lokalne organizacije koje se bave ovom problematikom te volontirati ili pratiti njihov rad kako bi saznali više o toj temi. Primjerice, mogu istražiti postoje li kolektivne akcije čišćenja zelenih površina ili obala rijeka. Mogu se informirati o lokalnim mogućnostima recikliranja i kako se realiziraju. Svoja otkrića trebaju prezentirati kolegama iz razreda.
- 2. ideja za domaću zadaću: Učenici mogu organizirati događaj na lokalnoj razini (u svojoj školi ili općini) s ciljem podizanja svijesti o ovom problemu, gdje mogu informirati građane što se može učiniti i koje su mogućnosti za smanjenje onečišćenja izazvanog djelovanjem pojedinca u njihovom gradu/mjestu.